

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3006/2022. (I. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Nyíregyházi Törvényszék 4.Bpkf.675/2020/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselő (Lomnici Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, amelyben kérték a Nyíregyházi Törvényszék 4.Bpkf.675/2020/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. A Nyíregyházi Járásbíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) a 2017. szeptember 15-én kihirdetett 40.B.1727/2015/495. számú elsőfokú ítéletével az I. rendű indítványozót – aki az eljárásban III. rendű terheltként vett részt –, az ellene befolyással üzérkedés büntette [Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont], valamint 239 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette.
- [3] Az elsőfokú bíróság az I. és II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét megállapította, és velük szemben büntetést szabott ki, valamint mindkét terhelttel szemben fejenként 55 627 355 forint vagyonek Kobzást rendelt el azzal, hogy ezt 1/2–1/2-ed részben a cs.-i, 791/6. helyrajzi számon nyilvántartott ingatlan biztosítja. Ezen ingatlan az I. rendű indítványozó és a büntetőeljárásban vagyoni érdekeltként részt vett II. rendű indítványozó tulajdona. Az elsőfokú bíróság döntésének indokai között a vagyonek Kobzás vonatkozásában kiemelte, hogy az érintett ingatlant a megvásárlástól kezdődően ténylegesen az I. és II. rendű terhelt használta, abban az I. és II. rendű indítványozó sosem lakott. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az ingatlan vételára az I. és II. rendű terhelt által elkövetett bűncselekménnyel szerzett vagyonból származik. Hivatkozott arra is, hogy az indítványozók nyomozati vallomása szerint „semmi közük nem volt az ingatlan vásárlásához”, a teljes vételárát a II. rendű terhelt fizette ki, és az indítványozók az ingatlan megvásárlásakor semmilyen vagyonnal vagy jövedelemmel nem rendelkeztek.
- [4] A Nyíregyházi Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) a 2018. december 13-án meghozott 3.Bf.192/2018/34. számú határozatával az elsőfokú ítéletet az I. és II. rendű indítványozó vonatkozásában helybenhagyta.
- [5] A Debreceni Ítéltábla (a továbbiakban: harmadfokú bíróság) a 2019. szeptember 18-án kelt Bhar.I.76/2019/37. számú határozatával a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] Az I. rendű indítványozó ezt követően a Kúrián felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását és a vagyonek Kobzás alkalmazásának a mellőzését, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.
- [7] A Kúria a Bfv.II.102/2020/10. számú végzésével a felülvizsgálati indítványt elutasította azért, mert az I. rendű indítványozó felülvizsgálat előterjesztésére nem volt jogosult. Tájékoztatva ugyanakkor arról, hogy a vagyonek Kobzás törvénysértő alkalmazása egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban sérelmezhető.
- [8] A fenti előzmények után az I. és II. rendű indítványozók meghatalmazott képviselőjük útján a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 671. § 12. pontja alapján egyszerűsített felülvizsgálati indítványt terjesztettek elő az elsőfokú bíróságon, amelyben a vagyonek Kobzás biztosítása tekintetében hozott rendelkezés és zár alá vétel hatályon kívül helyezését és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát kérték.
- [9] Az elsőfokú bíróság a 2020. július 20-án meghozott 40.Bpk.1093/2020/2. számú végzésével az I. rendű indítványozó által a 40.B.1727/2015/495. számú ítélet vonatkozásában a vagyonek Kobzás biztosítása tekintetében hozott rendelkezés és zár alá vétel feloldása iránt előterjesztett egyszerűsített felülvizsgálati indítványt elutasította.

- [10] Az elsőfokú bíróság a 2020. július 20-án meghozott 40.Bpk.1092/2020/2. számú végzésével a II. rendű indítványozó által a 40.B.1272/2015/495. számú ítélet vonatkozásában a vagyonekbevitel biztosítása tekintetében hozott rendelkezés és zár alá vétel feloldása iránt előterjesztett egyszerűsített felülvizsgálati indítványt elutasította.
- [11] Az elsőfokú bíróság mindkét végzésének indokolásában kiemelte, hogy az érintett ingatlannal biztosított vagyonekbevitelt és az ingatlan zár alá vételét az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta, és azt a jogorvoslati eljárások keretében felülbíráltta. Ezen rendelkezések megváltoztatására egyik eljárásban sem került sor, ezért a vagyonekbevitelre és zár alá vételre vonatkozó, törvénynek megfelelő rendelkezések megváltoztatására az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban nem kerülhetett sor.
- [12] A másodfokú bíróság az indítványozók fellebbezése folytán a külön eljárásokban folyamatban lévő ügyeket egyesítette, és a 4.Bpkf.675/2020/9. számú végzésével az elsőfokú bíróság 40.Bpk.1092/2020/2. számú és 40.Bpk.1093/2020/2. számú végzéseit helybenhagyta.
- [13] 1.2. Az indítványozók álláspontja szerint a másodfokú bíróság 4.Bpkf.675/2020/9. számú végzése sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdését, és 28. cikkét. Kérték ezért a támadott döntés alaptörvény-ellenességének a megállapítását, és – a Debreceni Ítéltábla Bhar.76/2019/37. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.192/2018/34. számú és a Nyíregyházi Járásbíróság 40.B.1272/2015/495. számú határozatok vagyonekbevitelre vonatkozó rendelkezéseire kiterjedő – megsemmisítését.
- [14] Az indítványozók álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok a tényállást nem tisztázták valóságként, és ezért jogsértő módon döntöttek az indítványozók közös tulajdonában álló ingatlan vonatkozásában, az I. és II. rendű terheltekkel szemben elrendelt vagyonekbevitel biztosítékaként történő zár alá vételről.
- [15] Az indítványozók kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás során figyelmen kívül hagyta a Kúria BK 69. és a BK 95. számú büntető kollégiumi véleményében foglaltakat.
- [16] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Btk. 74/A. §-át is, mert az ügybéli bűncselekmény nem tartozik abba a körbe, ahol az ellenkező bizonyításig a bűncselekményből származó vagyonnak kellett tekinteni az eljárással érintett ingatlant. Ezáltal a terhelteknek nem állt fenn bizonyítási kötelezettsége arra vonatkozóan, hogy az eljárással érintett ingatlan vételárát milyen forrásból származó pénzüsszegekből fizették ki az indítványozók. Ennek ellenére az indítványozók a teljes összegről vonatkozóan közokirati és okirati bizonyítékokkal igazolták a vételár törvényes, jogtisztta eredetét.
- [17] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenképp azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [18] 2.1. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésén alapuló törvényi feltételeinek csak részben tesz eleget.
- [19] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét pusztán állították, azonban a panasz nem tartalmazza „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés [3058/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [26]].
- [20] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának a törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény 28. cikke [3470/2020. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [8]].
- [21] 2.3. Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasznak a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye [például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3279/2017. (XI. 2.) AB végzés, Indokolás [8]].

- [7]; 3168/2018. (V. 18.) AB végzés, Indokolás [38]–[41]]. A bírósági eljárást – egyéb határozattal – befejező bírói döntések minősítése során az Alkotmánybíróság a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást (vagy annak valamelyik szakaszát) szabályozó törvényi rendelkezéseket veszi alapul.
- [22] Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdésben – a Be. 674. § (2) és (4) bekezdése alapján – hozott végzés az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal megtámadható [3120/2021. (IV. 14.) AB végzés]. Erre tekintettel a jelen ügyben az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 27. §-ában foglaltaknak.
- [23] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy a jelen eljárásban kizárólag az egyszerűsített felülvizsgálatban hozott bírói döntések állított alaptörvény-ellenességét vizsgálhatta.
- [24] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [25] A jelen ügyben az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (2) bekezdése vonatkozásában a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét részben azért állították, mert álláspontjuk szerint a bíróságok tévesen értelmezték a Btk. 74/A. §-át, és a Kúria érintett kollégiumi véleményeiben foglaltakat, másrészt azért, mert álláspontjuk szerint a bíróságok tévesen értékelték a rendelkezésre álló bizonyítékokat, és ennek folytán a tényállást nem tisztázták valósághűen.
- [26] Az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben megállapította, hogy az eljáró bíróságok a döntésük szempontjából releváns kérdéseket – figyelemmel az egyszerűsített felülvizsgálati eljárásra vonatkozó törvényi keretekre is – vizsgálat tárgyává tették, és számot adtak döntésük indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]].
- [27] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállón értékelt-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e [például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]]. A tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíró” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]].
- [28] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság nem tárt fel olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, vagy ezzel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.
- [29] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában, 29. §-ában, 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában foglalt befogadási kritériumoknak. Erre tekintettel az indítványt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. december 14.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2143/2020.

